

Gutesmittu

I det här numret:

Aktuellt från Strama Gotland Antibiotikakörkortet	1
Klamydia Ny STI-mottagning	2
Influensa så här långt Infektionsverket	3
Smittsam	4
Vårdhygien	4-5

Aktuellt från Strama Gotland

Som ni förhoppningsvis märkt fortsätter Strama sitt arbete där syftet är att minska takten när det gäller utvecklingen av antibiotikaresistens hos bakterier. Många ser resistensutvecklingen globalt som det största hotet mot modern och avancerad sjukvård, d v s större hot än bristande ekonomiska resurser. I en artikel nyligen i Lancet beskrivs detta problem i klass med klimathotet.

På Gotland har vi ett mer lokalt perspektiv men även här ser vi en fortsatt ökning av nyupptäckta fall av multiresistenta bakterier som ESBL-bärande tarmbakterier och MRSA. Detta redovisar vi i nästa nummer av Gutesmittu.

Förskrivningen av antibiotika fortsätter att minska totalt i hela landet liksom på Gotland. Dock går minskningen något långsammare på Gotland än i landet som helhet. Det som också är glädjande är att kvalitén på förskrivningen på Gotland successivt förbättras. Det ser man i statistiken genom att man använder vanligt penicillin i större utsträckning till barn med luftvägsinfektion.

Likaså har man minskat användningen av så kallade kinoloner till kvinnor med urinvägsinfektion.

Staten och SKL har en patientsäkerhets-satsning där det finns en antibiotikadel som för tredje året just utvärderats.

Gotland, liksom alla landsting/regioner, lyckades uppfylla kraven och för Gotlands del bör det innebära att hälso- och sjukvården får ett tillskott på drygt 600 000 kronor.

Antibiotikakörkortet

För några veckor sedan kom SKL och Strama ut med en webutbildning om antibiotikaanvändning - "Antibiotikasmart". Syftet är att testa/öka kunskapen om antibiotikaanvändning. Utbildningen är öppen för alla men riktar sig främst till läkare som ordinerar antibiotika. Utbildningen har olika delar och tar ungefär 40 minuter att genomföra. Men man behöver inte göra allt vid ett tillfälle. Det finns test av förkunskaper, fyra teoridelar,

praktisk övning med patientfall och till sist ett sluttest på sex diagnoser. Klarar man sluttestet får man ett diplom eller ett "antibiotikakörkort".

Vi rekommenderar alla som förskriver antibiotika att genomföra utbildningen och ta körkort!

Länk till utbildningen:

<http://www.antibiotikasmart.se>

Aktuellt om klamydia

Tyvärn fortsätter klamydiasiffrorna på Gotland även 2013 att ligga högst i landet. Under januari till oktober har rapporterats 260 nya fall av klamydia vilket ger en siffra på 454/100 000 inv. Motsvarande siffra för landet är 316/100 000 inv. och lägsta siffran finns i Kalmar län med 256/100 000 inv. Det ser ut som om vi på Gotland 2013 hamnar på ungefär samma höga nivå som 2012.

Vad beror det då på att man på Gotland inte lyckas minska klamydiasiffrorna? Ingen har svaret på den frågan. Folkhälsoenheten, Smittskyddsenheten och STI-gruppen försöker på olika sätt finna vägar att förbättra situationen. Mycket har gjorts. Sedan

ett och ett halvt år finns möjligheten att kostnadsfritt beställa klamydiatest hem i brevlådan via "Mina vårdkontakter". I september i år öppnade STI-mottagningen. Lärare och ungdomsledare har fått en ny möjlighet att öka och utbyta sina kunskaper på området genom "Forum för sexualitet och relationer". Där hade man första samlingen i september och dessa informationsträffar planeras att återkomma minst en gång varje termin. Smittspridningen kring ett klamydiafall är en känslig uppgift som kräver både tid och kunskap. Här finns en förbättringspotential och möjlighet till utbildning på det området finns genom vårt kunskapsnätverk inom

STI som vi har med Stockholms läns

landsting. Vi hoppas att dessa satsningar på sikt kommer att resultera i lägre klamydiatal.

I tidskriften *Insikt*, nummer 3 2013, som ges ut av Lafa (Enheten för sexualitet och hälsa inom Stockholms läns landsting) finns en läsvärd artikel om hur vi på Gotland arbetar med dessa frågor.

Här är länken till detta nummer av *Insikt*:

<http://www.lafa.nu/Insikt/Insikt-nr-3-2013/>

Ny STI-mottagning öppnad

I början av september öppnade STI-mottagningen. Mottagningen har öppet varje onsdag kl 17.00 – 19.00 och den finns i Ungdomsmottagningens lokaler på Korpenområdet med adress Brömsebroväg 8. Alla över 23 år är välkomna på drop in och man träffar då erfaren vårdpersonal som hjälper en med undersökning och behandling när det gäller sexuellt överförbara infektioner (STI).

Mottagningen har ingen egen personal. Det är personal från Mödravården, Ungdomsmottagningen, Hudmottagningen och Infektions- och lungmottagningen som hjälps åt att bemanna mottagningen.

Under de två första månaderna har 56 patienter sökt mottagningen.

Det har varit övervägande män som söker och det stämmer väl med målsättningen för mottagningen. Tillgängligheten för män när det gäller STI har tidigare varit begränsad och där innebär den nya mottagningen en klar förbättring.

Man har bland dem som sökt gjort en enkät för att efterfråga synpunkter på mottagningen. Den har besvarats av drygt 20 personer och responsen har varit överväldigande positiv.

Influensan så här långt

Influensan finns i Sverige men epidemin har inte tagit fart. Till och med vecka 46 har man konstaterat influensa hos 26 patienter. Av dem var 14 fall influensa A H1N1, 10 fall annan influensa A och 2 fall influensa B. På Gotland har vi fått kännedom om ett fall hittills, en patient som just kommit hem från utlandsresa och som sannolikt blivit smittad där. Så vitt känt alltså ingen spridning på Gotland så här långt.

När det gäller vaccination mot influensa har vi fått rapporter från ett par vårdcentraler att intresset denna säsong är lägre än förut. Man kan bara spekulera om orsaken men troligen har narkolepsiproblemen efter Pandemrix en roll i detta. Detta är mycket olyckligt eftersom säsongsvaccinet som vi erbjuder kostnadsfritt till riskgrupper inte har denna biverkan. Att man då som patient riskerar att bli svårt sjuk eller till och med att dö av influensa bara av rädsla för vaccinbiverkan som grundas på en missuppfattning är sorgligt.

På Gotland har vi från i år en speciell riskgrupp (missbrukare) som erbjuds kostnadsfritt influensavaccin. Förra säsongen såg vi i den gruppen ett par dödsfall där det fanns en relation till influensa med komplikation i form av lunginflammation. Primärvården har nu en uppsökande verksamhet för att erbjuda vaccin till dem som bor på härbärgen i Visby.

Infektionsverktyget infört som pilot

Infektionsverktyget är ett system för mer kontinuerlig registrering av infektioner och antibiotikabehandling. Den som ordinerar ett läkemedel måste svara på några frågor innan ett antibiotikum kan ordineras. Dessutom sker en automatisk registrering av riskfaktorer som t ex KAD och CVK. Man kan sedan få ut siffror på om infektionen är samhällsförvärd eller vårdrelaterad och vilken typ av infektion som behandlas och med vad. Detta kommer på sikt att vara till stor nytta för patientsäkerheten och även för Stramas och Vårdhygiens arbete.

Infektionsverktyget är nu infört som ett pilotprojekt på Infektions- och lungavdelning A2 och på Onkologavdelning A3. Detta skedde i september och hittills har man inte hunnit få ut statistik därifrån.

Under 2014 planeras ett brett införande på sjukhusets alla vårdavdelningar och på sikt även i öppenvården och i primärvården. För användning i primärvården måste systemet utvecklas så där dröjer det sannolikt något innan det blir verklighet.

Smittsam

Den 6 november hölls i Regionens lokaler en övning i Livsmedelsverkets regi med deltagare från Sörmland och Gotland. Deltagarna representerade olika funktioner som länsveterinär, kommunikatör, storkök, smittskydd, livsmedelsinspektör, tjänsteman i beredskap och nationella myndigheter. Vi ställdes inför ett scenario där man konstaterat många sjuka i mag-tarmsymptom i olika kommuner i två angränsande landsting/regioner.

Vi arbetade i grupp utifrån vår funktion med de givna förutsättningarna och redovisade sedan våra resultat för de övriga grupperna. Övningen var mycket inspirerande och intrycket var att den var givande för alla deltagare. Övningen har gjort oss bättre beredda på att tillsammans handlägga en tarmsmitta som sprids via födoämnen.

Facit var att Shigella-bakterier (orsakar bacillär dysenteri) hade spridits med importerad sallad som sålts från en grossist till olika näringsställen i de två landstingen/regionerna.

*När fjärsta ljuset brinner
står julens dörr på glänt
då gläds vi åter alla
att fira få advent.*

Vårdhygien

Vi vill börja med att tacka all personal som varit med och genomfört 3 Nationella mätningar under hösten inom HSF.

Trycksårsmätningen

VRI (vårdrelaterade infektioner)

BHK(basala hygienrutiner samt klädregler)

Tyvänn så har jag inga resultat att visa, men känslan var att vi hade blivit lite sämre,tyvärr.

Finns det avtorkning/desinfekterbara tangentbord som kan fungera i vården?

Ja, det finns flera alternativa tangentbord som skulle fungera bra, dessa kan desinfekteras efter varje patient.

Det finns även tangentbord som du kan diska i diskmaskin, bra att ha vid t.ex. operation och förlossning.

Vi har haft utbildning för hygienombuden i HSF i höst.
Där tog vi bl.a. upp vad det innebär att vara hygienombud, vilket mandat har hygienombudet etc.
Följsamhetsmätningarna, resistenta bakterier, hygienronder m.m.
Allt material ligger på vår hemsida under utbildningar.

Vinterkräksjukan kommer med all säkerhet även i år till oss.
Vårdhygien har uppdaterat riktlinjerna för omvårdnaden av patienterna.
Dokumentet kommer inom kort att ligga på vår hemsida.
Om ni vill läsa hela Kunskapsunderlaget om vinterkräksjukan så finner ni den också på hemsidan under länken: <http://insidan.gotland.se/54540>

Smittskydds-enheten Gotland
Visby lasarett
621 84 Visby
www.gotland.se

Sven Montelius
Smittskyddsläkare
Tfn 0498-26 82 49
sven.montelius@gotland.se

Solgerd Gotvik
Hygien-/Smittskyddssjuksköterska
Tfn 0498-26 80 47
solgerd.gotvik@gotland.se

Annette Jakobsson
Smittskyddsassistent
Tfn 0498- 26 86 75
annette.jakobsson@gotland.se

